

MRF 2022.302

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 22. november 2022, j.nr. 20/14631

Ophævet og hjemvist Kystdirektoratets afslag på lovliggørende dispensation til to kviste inden for strandbeskyttelseslinjen, idet Kystdirektoratet ikke havde taget stilling til den lempeligere dispensationsadgang i § 65 b, stk. 3, nr. 2.

E havde i 2011 overtaget en ejendom på 2,7 ha med et sommerhus i to etager beliggende inden for den udvidede strandbeskyttelseslinje. Efter overtagelsen fik E gennemført en mere omfattende renovering, hvor huset blev genopført på den oprindelige sokkel, den eksisterende kvist blev udvidet, og der blev etableret en ekstra kvist i tagetagen. Efter Kystdirektoratet i juli 2018 modtog en anmeldelse om overtrædelse af naturbeskyttelseslovens § 15, indledte Kystdirektoratet en lovliggørelsessag, hvorefter E indsendte ansøgning om lovliggørende tilladelse. Kystdirektoratet meddelte i april 2020 lovliggørende dispensation til flere indretninger på E's ejendom, men meddelte afslag på lovliggørende dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 15, jf. § 65 b, stk. 1, til de to kviste. I forlængelse heraf meddelte Kystdirektoratet lovliggørelsespåbud om fjernelse af kvistene efter § 73, stk. 2 og 5. Afslaget på lovliggørende dispensation blev påklaget af E, der i hovedsagen gjorde gældende, (1) at der ikke var landskabelige, biologiske og rekreative værdier, der talte imod en dispensation til det ansøgte, (2) at kvistene ikke udgjorde en væsentlig ændring af bygningens ydre fremtræden, (3) at den ene af de ansøgte kviste var etableret som

følge af, at en beboer i husstanden led af et væsentligt og varigt handicap, og (4) at Kystdirektoratet havde begået sagsbehandlingsfejl i forbindelse med sagens behandling. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) begrænsede sin prøvelse til spørgsmålet om retlig lovliggørelse af ejendommens to kviste. Nævnet fandt ikke grundlag for, at der i forbindelse med Kystdirektoratets afgørelse var foretaget ulovlig delegation eller begået væsentlige sagsbehandlingsfejl. Nævnet tog herefter stilling til mulighederne for lovliggørende dispensation fra forbuddet i § 15 a, stk. 1. I denne forbindelse fandt nævnet, at der ikke var grundlag for lovliggørende dispensation efter § 15 a, stk. 2 (genopførelse af bolig) og § 65 b, stk. 3, nr. 10 (etablering af kviste). Nævnet fandt dog, at der kunne meddeles lovliggørende dispensation efter § 65 b, stk. 3, nr. 2, der giver adgang til dispensation i forbindelse med udvidelse af boliger som følge af, at en beboer af husstanden lider af et væsentligt og varigt handicap, hvilket var tilfældet for klager. Nævnet konstaterede, at Kystdirektoratet ikke havde inddraget klagers fremsendte lægeerklæringer og ophævede og hjemviste derfor afslaget til fornyet behandling.

Ophævelse og hjemvisning af afgørelse i sag om afslag på lovliggørende dispensation til to kviste inden for strandbeskyttelseslinjen i Skive Kommune

20/14631

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, jf. 65 b, stk. 3, nr. 2, jf. § 78, stk. 4.^[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Kystdirektoratets afgørelse af 15. april 2020 om afslag på lovliggørende dispensation til to kviste på et sommerhus beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen på [matr.nr.1] beliggende på [adresse1] i Skive Kommune, og hjemviser sagen til fornyet behandling hos direktoratet.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 4, har behandlet sagen i nævnets afdeling 10, jf. § 3, stk. 1, nr. 10, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 6. maj 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejere, der er repræsenteret ved advokat.

Klager har navnlig anført, at

- der ikke er landskabelige, biologiske og rekreative værdier, der taler imod en dispensation til det ansøgte,
- kvistene ikke udgør en væsentlig ændring af bygningens ydre fremtræden,
- den ene af de ansøgte kviste er etableret som følge af, at en beboer i hustanden lider af et væsentligt og varigt handicap, og
- Kystdirektoratet har begået sagsbehandlingsfejl i forbindelse med sagens behandling.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

Klager har endvidere anmodet om genoptagelse af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 21. januar 2013 om afslag på ændring af ejendommens status fra sommerhus til helårsbolig. [4] Anmodningen om genoptagelse er behandlet af Miljø- og Fødevarerklagenævnet i en særskilt afgørelse.[5]

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen og området

Ejendommen er beliggende i landzone inden for den udvidede strandbeskyttelseslinje ca. 80 m fra kysten. Sommerhuset på ejendommen ligger i anden række til kysten. Området er præget af grønne arealer, bestående af både bevoksning og flere steder overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Området er i øvrigt præget af landbrug og spredt bebyggelse.

Af LIFA OIS er ejendommens samlede areal oplyst til at være ca. 2,7 ha. Det fremgår videre, at bebyggelsen på ejendommen er noteret som værende et sommerhus med et samlet boligareal på 117 m², hvor grundarealet udgør 77 m² og tagetagen udgør 40 m². Det fremgår videre af BBR, at der er foretaget bygningsændringer i år 2017, hvor der er opført et nyt sommerhus på soklen af den oprindelige bebyggelse fra 1965. Af BBR fremgår endvidere en garage på 50 m² og et udhus på 38 m². Det fremgår af sagens oplysninger, at der landværts sommerhuset er etableret et mindre teknikrum i en skræntside ca. 4,5 m fra sommerhuset.

Ejendommen er beliggende ca. 2 km nordvest for Natura 2000-område nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk (habitatområde H30 og fuglebeskyttelsesområde F14 og F24).[6]

2.2 Den påklagede afgørelse

Kystdirektoratet har den 15. april 2020 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 15, jf. § 65 b, stk. 1, meddelt afslag på lovliggørende dispensation til to kviste på et sommerhus inden for strandbeskyttelseslinjen. Der er i forlængelse heraf meddelt påbud om fjernelse af kvistene i medfør af naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 2 og stk. 5.

Kystdirektoratet har samtidig meddelt lovliggørende dispensation til bibeholdelse af et teknikrum samt ændrede facader med større vinduespartier og ovenlysvinduer på sommerhuset, som det fremtræder uden kviste.

Sagen er indledt ved, at Kystdirektoratet den 11. juli 2018 har modtaget en anmeldelse fra Skive Kommune om flere byggearbejder på klagers ejendom beliggende på [adresse1]. Klager har efterfølgende ansøgt direktoratet om lovliggørende dispensation til bibeholdelse af byggeriet, som det fremtræder i dag.

Af afgørelsen fremgår, at klager har overtaget ejendommen i 2011, og at klager i forbindelse med en renovering af det oprindelige sommerhus, vurderede, at bygningen var i dårligere stand end først antaget, hvorfor klager besluttede at genopføre huset på den oprindelige sokkel.

Det fremgår endvidere af afgørelsen, at det oprindelige sommerhus var opført med en mindre kystvendt kvist samt en skorsten på den landvendte tagflade. Det nyopførte sommerhus er opført med en kystvendt kvist med en længde på 5,8 m samt en landvendt kvist med en

længde på 8 m. Den kystvendte kvist er udvidet med ca. 1,2 m i længden, og har samme højde som den tidligere kvist. Der er endvidere etableret fire ovenlysvinduer på det nyopførte sommerhus, to på hver side af tagfladen.

Skive Kommune har overfor Kystdirektoratet oplyst, at den landvendte kvist udgør mere end halvdelen af facadelængden, hvorfor det skal sidestilles med en etableret fuld førstesal.

Kystdirektoratet har vurderet, at der er sket så væsentlige bygningsændringer i forbindelse med genopførelsen af sommerhuset, at denne ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 2 om genopførelse. Direktoratet har i afgørelsen vurderet, at kvistene ændrer bygningens fremtræden fra et traditionelt halvandet plans længehus med saddetag til et mere dominerende byggeri.

Af klagers ansøgning fremgår, at den landvendte kvist er etableret som følge af en ændret planløsning med en ligeløbstrappe, der på sigt kan forsynes med en personlift for kørestolsbrugere, der kan blive nødvendig som følge af ansøgers helbred. Kystdirektoratet har i afgørelsen vurderet, at naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 3, nr. 2, om udvidelse af bolig som følge af væsentligt og varigt handicap, alene finder anvendelse på beboelsesejendomme, og ikke sommerhusejendomme, hvorfor denne bestemmelse ikke finder anvendelse i den konkrete sag.

Kystdirektoratet har endvidere bemærket, at der i henhold til naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 3, nr. 3, og administrativ praksis, kan meddeles dispensation til udvidelse af eksisterende sommerhuse med op til 8 m² til forbedring af toilet- og badeforholdene i boligen. Direktoratet har hertil bemærket, at sådanne udvidelser i praksis kun sker i stueplan og ikke på førstesalen, hvis dette kræver en udvendig bygningsmæssig ændring i form af store kviste.

Kystdirektoratet har herefter vurderet, at der ikke i øvrigt er forhold i sagen, der kan begrunde en dispensation til kvistene. Direktoratet har hertil bemærket, at hverken hensyn til ligebehandling eller proportionalitetsbetragtninger kan medføre et andet resultat. I forhold til ligebehandling har Kystdirektoratet bemærket, at der ikke er meddelt dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til de udvidelser og ombygninger, der er sket på de i ansøgningsmaterialet anførte naboejendomme. Direktoratet har desuden lagt vægt på, at en dispensation til kvistene vil kunne få en uønsket præcedensvirkning.

2.3 Klagers indhold

Klager har alene påklaget afgørelsen, for så vidt angår afslaget på lovliggørende dispensation til de to kviste. Klagen er vedlagt partshøringsbemærkninger af 26. februar 2020 samt tilhørende bilag, herunder lægeerklæring samt kvittering for flytteanmeldelse pr. 16. juni 2018.

Der er i klagen henvist til et møde afholdt mellem klager og Kystdirektoratet i 2013. Klager har i denne forbindelse oplyst, at direktoratet på mødet skulle have opfordret klager til at ansøge om at ændre husets status fra sommerhus til helårshus. Klager har i den forbindelse anført en række betragtninger om direktoratets vejledning.

Klager har videre anført, at områdets landskabelige, biologiske og rekreative værdier, som naturbeskyttelsesloven har til formål at beskytte, ikke vil blive svækket som følge af en lovliggørende dispensation til kvistene. Klager har blandt andet henvist til sommerhusets unikke placering op mod en høj skrænt inde i landet.

Klager har oplyst, at der ikke med etableringen af kvistene er sket en egentlig udvidelse af bygningens areal i stueplan, hvorfor etableringen af kvistene ikke vil have indvirkning på den omkringliggende natur eller dyre- og plantelivet. Hertil har klager bemærket, at grundarealet i sommerhuset er formindsket med 12 m² som følge af den indvendige isolering af taget i forbindelse med opførelsen af huset. Endvidere har klager anført, at området er præget af intensivt landbrugsdrift, produktion af linemuslinger i fjorden, og at der ikke forekommer beskyttet natur nær ejendommen.

På baggrund af udformningen af den øvrige bebyggelse i området, har klager anført, at der bør meddeles dispensation ud fra en lighedsbetragtning. Til støtte herfor har klager anført, at andre ejendomme i området har fået tilladelse til udvidelse af etagearealer, ændring af facader og etablering af store kviste ud mod vandet. Klager har henvist til, at to naboejendomme har modtaget dispensation fra strandbeskyttelseslinjen i 2005 fra Viborg Amt.

For så vidt angår det visuelle udtryk, har klager oplyst, at den nyetablerede kvist mod land vender ind mod ejendommens have og grænser op til en stejl skrænt, hvormed den ikke er til gene for hverken forbipasserende eller naboer. Endvidere indebærer etableringen af denne kvist alene en udvidelse på 8 m² af ejendommens bruttoareal, hvilket modvirkes af arealtabet ved isoleringen af taget.

Klager har anført, at etableringen af huset som det fremtræder med kvistene er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 2, hvorefter en bolig kan genopføres på en lovligt eksisterende sokkel, hvis boligen har samme dimensioner, som den bolig den erstatter. Ifølge klager er sommerhuset genopført efter reoveringstegninger til det oprindelige hus, således at sommerhuset, bortset fra den landvendte kvist, svarer til det oprindelige hus. Desuden har klager anført, at der i praksis meddeles dispensation til genopførelse af boliger, der nedrives eller er gået til grunde, hvis boligen opføres på nogenlunde samme placering, størrelse og udformning som den tidligere bolig efter den hidtidigt gældende bestemmelse i naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1.

For så vidt angår den udvidede kystvendte kvist, har klager oplyst, at ejendommen ikke er i første række ud mod fjorden. Desuden har klager anført, at kvistene er opført i samme højde som den tidligere kvist ud mod vandet, og at der alene er tale om en begrænset udvidelse af kvistens areal, som har medført en udvidelse af bygningens bruttoareal med ca. 2,4 m². Denne udvidelse er ligeledes sket for at opnå en bedre planløsning, samt af hensyn til klagers gangbesvær. Udformningen af kvisten er ifølge klager afdæmpet i forhold til den tidligere kvist, idet den nye kvist mod fjorden er trukket ind på taget og placeret under tagryggen.

Klager har yderligere anført, at det, som følge af en værdispildsbetragtning, ikke vil være proportionalt at kræve kvisten mod land fysisk lovliggjort, idet der alene er tale om ændringer med en begrænset indvirkning på det omgivende landskab. Klager har endvidere anført, at et krav om fysisk lovliggørelse af begge kviste vil medføre, at adgangen til førstesalen skal tænkes om, samt at gulvarme og recirkulation på førstesalen skal ændres markant.

Klager har i forlængelse heraf anført, at der bør tages hensyn til, at klager er gangbesværet og dermed er afhængig af den ligeløbstrappe, der alene er muliggjort ved etableringen af kvisten mod land. Klager har til støtte herfor fremsendt en lægeerklæring, hvoraf det fremgår, at klager har erhvervet sig en skade i knæet efter en bilulykke i sine ungdomsår, som har resulteret i slidigt. Videre har klager fremsendt en lægeerklæring, som vedrører klagers hustru. Det fremgår af denne, at hun lider af knogleskørhed.

Det fremgår endvidere af klagen, at Skive Kommune fejlagtigt har oplyst over for Kystdirektoratet, at de nye kviste har medført en sådan udvidelse af tagetagen, at den nu anses som en fuld etage, i stedet for en halv. Hertil har klager oplyst, at huset er opført i 2017 efter BR 15, hvor der ikke var indeholdt en regel om at anse tagetagen som en fuld etage, som følge af, at en af kvistene er længere end halvdelen af husets længde. Det fremgår desuden af klagen, at det oprindelige hus på ejendommen var lige så synligt som det nuværende, men mindre harmonisk. Hertil har klager anført, at tagetagen i det oprindelige hus ligeledes var fuldt udnyttet med tre, og oprindeligt fire værelser.

Klager har endvidere bemærket, at Kystdirektoratet har begået sagsbehandlingsfejl ved ikke at inddrage klagers bemærkninger til sagen af 26. februar 2020. Derudover er det klagers opfattelse, at afgørelsen ikke opfylder forvaltningslovens krav til begrundelse, jf. forvaltningslovens § 22, jf. § 24. Ifølge klager overholder direktoratet heller ikke god forvaltningsskik. Klager har som eksempel herpå oplyst, at der har været manglende dialog mellem klager og direktoratet.

Det er klagers opfattelse, at naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 3, nr. 2, ikke kun gælder for helårshuse, men også for halvårshuse. Det er således klagers overbevisning, at afgørelsen er truffet på et forkert grundlag. Klager har til støtte herfor vedlagt skrivelse fra en advokat, som har udtalt sig om anvendelsesområdet for naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 3, nr. 2, i relation til krav om folkeregisteradresse.

I opsummerende bemærkninger af 29. oktober 2020 har klager anført, at anlæggelsen af kvistene ikke strider mod formålsbetragtninger i naturbeskyttelsesloven. Herudover har klager navnlig gentaget bemærkningerne om, at der bør meddeles dispensation som følge af lighedsgrundsætningen og proportionalitetsgrundsætningen.

Klager har i supplerende bemærkninger af 1. september 2021, 3. december 2021, 15. december 2021, 26. januar 2022, 4. marts 2022 og 26. august 2022 navnlig anført en række betragtninger, der supplerer og understøtter det i klagen anførte. Klager har blandt andet anført, at der med baggrund i lægeerklæringerne kan meddeles dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 3, nr. 2.

Det er endvidere klagers opfattelse, at Kystdirektoratet har begået væsentlige og alvorlige sagsbehandlingsfejl, både i forbindelse med sagens behandling i direktoratet, men også efter indbringelse af sagen for Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klager har til støtte herfor anført, at der er sket en ulovlig delegation. Det er klagers opfattelse, at direktoratet ikke har ført den fornødne interne kontrol med den private aktør, som har stået for sagens behandling i direktoratet. Videre har klager anført, at der er sket en utilstrækkelig iagttagelse af officialprincippet, samt gentaget at der er sket en tilsidesættelse af lighedsgrundsætningen og proportionalitetsprincippet.

2.4 Kystdirektoratets bemærkninger til klagen

Kystdirektoratet har i bemærkninger af 17. december 2020 til klagen anført, at afgørelsen ikke er baseret på det af Skive Kommune oplyste i relation til tagetagens omfang. Endvidere har direktoratet oplyst, at klagers bemærkninger af 26. februar 2020 blev modtaget forud for sagens afgørelse og dermed er indgået i vurderingen.

For så vidt angår de to af klager anførte sammenlignelige sager, har Kystdirektoratet bemærket, at disse ikke er udtryk for en lokal praksis, hvorefter der kan meddeles dispensation til de omhandlede kviste. Direktoratet har vurderet, at sagen vedrørende [adresse2] af 8. juni 2005 er en afspejling af praksis, hvorefter der kan meddeles dispensation til visse forbedringer af sommerhusejendomme. Direktoratet har oplyst, at denne sag ikke er sammenlignelig med den påklagede afgørelse.

Endvidere har Kystdirektoratet vurderet, at sagen vedrørende opførelse af en ny 15 m² stor kvist på sommerhuset på [adresse3] af 5. august 2005 er en konkret begrundet afgørelse. Direktoratet har bemærket, at sagen ikke kan ses som udtryk for en fast administrativ praksis for etablering af kviste på sommerhuse efter reglerne om strandbeskyttelseslinjen før lovændringen i 2017. Direktoratet har hertil bemærket, at der med lovændringen i juni 2017 med naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 3, nr. 10 er skabt en lempeligere adgang til at meddele dispensation til etablering af kviste på helårsboliger inden for strandbeskyttelseslinjen. Dette har direktoratet anført til støtte for vurderingen af, at amtets dispensation ikke kan ses som udtryk for en fast praksis på tidspunktet for afgørelsen. Direktoratet har desuden bemærket, at der er en væsentlig forskel på omfanget af det af amtet tilladte og det af klager opførte.

Kystdirektoratet har den 26. oktober 2021, 7. december 2021 og 3. februar 2022 fremsendt supplerende bemærkninger. Heri har Kystdirektoratet fastholdt, at naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 3, nr. 2, om udvidelse af boliger som følge af et væsentligt og varigt handicap ikke finder anvendelse i denne sag. Hertil har direktoratet korrigerende oplyst, at afvisningen af, at undtagelsesbestemmelsen ikke finder anvendelse, rettelig burde være begrundet med, at klager ikke har folkeregisteradresse på ejendommen. Direktoratet har bemærket, at direktoratet ikke har fundet anledning til at inddrage de af klager fremsendte lægeerklæringer, allerede som følge af klagers manglende bopæl og folkeregisteradresse på ejendommen. Direktoratet har til støtte herfor henvist til et svar fra miljøministeren af 16. maj 2017 om bestemmelsens anvendelse.

Det er videre Kystdirektoratets opfattelse, at klager har afskåret sig fra, på forhånd, at få prøvet om naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 3, nr. 2 anvendelse på sagen, idet klager har foretaget bygningsmæssige ændringer på sommerhuset uden forudgående ansøgning.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Følgende medlemmer af Miljø- og Fødevarerklagenævnet har deltaget i sagens behandling: formand Birgitte Egelund Olsen, fhv. landsdommer Eva Staal og landsdommer Olaf Tingleff, samt de læge medlemmer Pelle Andersen-Harild, Lene Hansen, Else Marie Larsen og Jens Vibjerg.

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle spørgsmålet om retlig lovliggørelse af ejendommens to kviste.

3.2 Miljø- og Fødevarerklagenævnets indledende bemærkninger

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ikke fundet grundlag for at antage, at der i forbindelse med Kystdirektoratets afgørelse er foretaget ulovlig delegation, eller at der er blevet ført en utilstrækkelig intern kontrol med den private aktør, som har stået for sagens behandling i direktoratet. Nævnet har navnlig lagt vægt på, at Kystdirektoratets afgørelse er underskrevet af en intern områdechef i direktoratet, hvorfor nævnet har lagt til grund, at der af direktoratet er foretaget en selvstændig vurdering af sagens forhold forud for afgørelsen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at Kystdirektoratet ikke har begået væsentlige sagsbehandlingsfejl i forbindelse med direktoratets behandling af sagen, herunder manglende overholdelse af begrundelseskravet i forvaltningslovens § 22, jf. § 24. Nævnet har lagt vægt på, at direktoratets afgørelse indeholder en henvisning til de relevante retsregler, jf. forvaltningslovens § 24, stk. 1, 1. pkt., samt at direktoratet i afgørelsen har angivet de hovedhensyn, der er tillagt vægt ved skønsudøvelsen, jf. lovens § 24, stk. 1, 2. pkt. Endeligt har nævnet lagt vægt på, at direktoratets afgørelse indeholder de fornødne faktiske oplysninger, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen i medfør af lovens § 24, stk. 2.

Det er endvidere Miljø- og Fødevarerklagenævnets vurdering, at Kystdirektoratet har oplyst sagen tilstrækkeligt. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at direktoratet ved afgørelsen har inddraget de af klager fremsendte oplysninger om forholdene og de foretagne ændringer af boligen fremsendt ved partshøring den 17. december 2019.

3.3 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod at foretage ændring i tilstanden af arealer inden for strandbeskyttelseslinjen, herunder foretage bebyggelse, udstykning, matrikulering og arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en friholdelse af strandene og de umiddelbart bagvedliggende kystområder mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

3.3.1 Genopførelse af bolig

Efter naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 2 kan en bolig, uanset forbuddet i naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, genopføres på en lovligt eksisterende sokkel, hvis boligen har samme dimensioner, som den bolig den erstatter.

Det følger af bemærkningerne til ændringsloven,^[Z] der trådte i kraft 10. juni 2017, at bestemmelsen i § 15 a, stk. 2, indebærer, at en bolig uden dispensation fra strandbeskyttelseslinjen kan genopføres på fundamentet fra en lovligt etableret boligbebyggelse, hvis der er tale om en bygning af tilsvarende størrelse og udformning som den tidligere. Hvis der ønskes genopført en bolig, der er større end den tidligere bygning eller med en anden placering eller udformning end hidtil, forudsætter dette, at der ansøges herom, og at der meddeles dispensation hertil.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at det ansøgte sommerhus med kvistene, som helhed, ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 2. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at det nyopførte sommerhus med de etablerede kviste ikke har samme dimensioner som sommerhuset før ombygningen.

Efter Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis meddeles der almindeligvis dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til, efter nedrivning af ældre bebyggelse, at genopføre nyt. Det er en forudsætning, at det genopførte har cirka samme størrelse, placering og udformning som den tidligere bebyggelse. Det er endvidere en betingelse, at der er tale om samme anvendelse. Ved større ombygninger eller opførelse med en anden anvendelse end den eksisterende har nævnet lagt til grund, at der er tale om nyopførelse.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at der ikke kan meddeles dispensation efter den lempeligere praksis til genopførelse af boliger, der er nedrevet eller på anden vis gået til grunde.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har lagt vægt på, at det samlede ansøgte projekt med kvistene adskiller sig fra og fremstår væsentligt anderledes i udformning end det tidligere sommerhus, henset til bygningens samlede udtryk og fremtræden. Det er på den baggrund nævnets vurdering, at der er tale om nyopførelse. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at tagfladen landværts forinden ombygningen fremstod uden kvist, mens tagfladen efter ombygningen består af en kvist på 8 m. Nævnet har for så vidt angår den kystvendte tagflade lagt vægt på, at arealet på den oprindeligt etablerede kvist er ca. 2,4 m² mindre end den nyopførte. Det forhold at det ansøgte er opført på samme sokkel som det tidligere sommerhus, kan ikke føre til et andet resultat.

3.3.2 Etablering af kviste

Efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 3, nr. 10, kan der efter en lempeligere dispensationsvurdering gøres undtagelse fra § 15, stk. 1, til etablering af mindre kviste og tagvinduer på en helårsbolig, så vidt mulig på den side af boligen, der vender væk fra vandet.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at ingen af de ansøgte kviste, kan anses for at være omfattet af den lempeligere dispensationsadgang for etablering af mindre kviste på helårsboliger. Nævnet har herved lagt vægt på, at det ansøgte er placeret på en bygning registreret som sommerhus, hvorfor den lempeligere dispensationsadgang, ikke finder anvendelse.

3.3.3 Udvidelse af boliger på baggrund af handicap

Efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 3, nr. 2, kan der meddeles dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til udvidelse af boliger, når udvidelsen sker af hensyn til medlemmer af husstanden med et væsentligt og varigt handicap, og der er et dokumenteret behov for en udvidelse af boligen af hensyn til dette handicap.

Det følger af bemærkningerne til det fremsatte lovforslag, at bestemmelsen gælder for ejeren og dennes familie i husstanden, og eksempelvis ikke gælder for lejere af sommerhuset.

Et flertal i Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at de ansøgte kviste er omfattet af den lempeligere dispensationsadgang for udvidelse af boliger, som følge af, at en beboer i husstanden lider af et væsentligt og varigt handicap. Flertallet har herved lagt vægt på, at naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 3, nr. 2, kan finde anvendelse på udvidelser af sommerhuse, selvom ejer ikke har bopæl og folkeregisteradresse på stedet. Flertallet har lagt vægt på, at en begrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde til beboelsejendomme ikke fremgår af hverken bestemmelsens ordlyd eller forarbejder, og at det forhold, at ministersvar af 16. maj 2017 baseret på en konkret henvendelse fra en borger synes at forudsætte det modsatte, kan ifølge flertallet ikke føre til et andet resultat.

Flertallet konstaterer, at Kystdirektoratet ikke har inddraget klagers fremsendte lægelige erklæringer. Flertallet finder derfor, at afgørelsen skal ophæves og hjemvises med henblik på, at direktoratet genbehandler sagen, herunder foretager en vurdering af, hvorvidt klager opfylder betingelserne om et væsentligt og varigt handicap, samt om der foreligger et dokumenteret behov for en udvidelse af boligen efter den lempeligere dispensationsadgang i § 65 b, stk. 3, nr. 2.

Mindretallet (Pelle Andersen-Harild) finder, at det forhold at klager har et dokumenteret handicap ikke vil kunne medføre en dispensation. Mindretallet har ved vurderingen lagt vægt på, at klagers behov for en ligeløbsramp ikke udgør et dokumenteret behov, og at der således ikke er tale om et sådant særligt tilfælde, at hensynet til strandbeskyttelseslinjen kan tilsidesættes.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at såfremt Kystdirektoratet i forbindelse med den fornyede behandling af sagen vurderer, at der er grundlag for at meddele dispensation, så skal dispensationsmuligheden administreres under hensyntagen til forpligtelser efter habitatdirektivet.

3.4 Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet ophæver Kystdirektoratets afgørelse af 15. april 2020 om afslag på lovliggørende dispensation til to kviste på et sommerhus beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen på [matr.nr.1] beliggende på [adresse1] i Skive Kommune, og hjemviser sagen til fornyet behandling hos direktoratet.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som ændret ved lov nr. 900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet og forskellige andre love.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevarerklagenævnet mv.

[4] NMK-500-00280.

[5] Sagsnr. 22/08976.

[6] <https://mst.dk/media/235404/n30-natura-2000-plan-2022-27-skals-aa-mm.pdf>
(<https://mst.dk/media/235404/n30-natura-2000-plan-2022-27-skals-aa-mm.pdf>).

[Z] Forslag nr. 122, af 25. januar 2017 til lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, bemærkninger til lovforslagets § 15 a, stk. 2.

Sag:

20/14631

Dato:

22. november 2022.

Emner:

NBL - beskyttelses...

Highlight: Vis/skjul highlight

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
[Tilgængelighedserklæring \(https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk\)](https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk)